

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Rozporządzenie W Sprawie Cyfryzacji – Powiadomienia Przesyłane Przez Państwa Członkowskie](#) > [Czechia](#)

Rozporządzenie w sprawie cyfryzacji – powiadomienia przesyłane przez państwa członkowskie

Autor treści:

Czechy

Czechy

Na tej stronie znajdują się informacje o powiadomieniach dokonanych przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/2844.

1. Krajowe portale informatyczne służące do komunikacji z sądami lub innymi organami

Republika Czeska nie prowadzi obecnie portalu informacyjnego do celów udziału w postępowaniach sądowych i komunikacji elektronicznej między osobami fizycznymi i prawnymi a właściwymi krajowymi organami sądowymi, który pełniłby funkcje odpowiadające europejskiemu elektronicznemu punktowi dostępu, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844.

2. Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

Przepisy regulujące korzystanie z wideokonferencji są takie same w sprawach cywilnych i handlowych i są zawarte w § 102a kodeksu postępowania cywilnego (ustawa nr 99/1963, ze zmianami). Sąd może wykorzystać wideokonferencje, aby na przykład umożliwić uczestnikowi udział w postępowaniu, przesłuchać świadka lub biegłego lub zapewnić tłumaczenie ustne.

Sąd może zezwolić na korzystanie z wideokonferencji na wniosek któregośkolwiek z uczestników, ale może również podjąć taką decyzję z własnej inicjatywy, jeżeli uzna to za stosowne. W takich przypadkach zgoda uczestników na korzystanie z wideokonferencji nie jest wymagana. W ustawie nie przewidziano specjalnej procedury podejmowania decyzji o tym, czy uczestnik ma uczestniczyć w postępowaniu za pośrednictwem wideokonferencji. Sąd może jednak pozwolić uczestnikom na ustosunkowanie się do tej możliwości i wyznaczyć im na to odpowiedni termin.

Udział w postępowaniu w formie wideokonferencji odbywa się za pośrednictwem zdalnego dostępu. Ustawa nie nakłada żadnych ograniczeń co do tego, skąd uczestnik może się połączyć, by zdalnie uczestniczyć w postępowaniu. Jedynym warunkiem jest możliwość ustalenia przez sąd tożsamości każdego z uczestników nieobecnych fizycznie w sali sądowej oraz zapewnienia, aby osoba przesłuchiwana zdalnie nie podlegała żadnym niepożądanym wpływom.

Ustawa wymaga audiowizualnego zapisu postępowania prowadzonego w drodze wideokonferencji. Ponadto sąd może również sporządzić protokół na piśmie. Zapis audiowizualny jest częścią akt sprawy. Można go odtworzyć lub skopiować na tych samych warunkach, które mają zastosowanie do wglądu do akt sprawy (§ 44 ust. 4 kodeksu postępowania cywilnego). Dostęp do akt jest jednak zastrzeżony dla urzędników sądowych oraz uczestników postępowania i ich przedstawicieli. Inne osoby mogą złożyć do sądu wniosek o wgląd do akt sprawy.

Zgody udziela się tylko wtedy, gdy wglądu do akt wymaga interes prawny wnioskodawcy lub inne poważne powody. Ministerstwo Sprawiedliwości utworzyło jednolity system przechowywania nagrań audio i wideo, który umożliwia odtwarzanie i kopiowanie nagrań również w ramach czasowo ograniczonego zdalnego dostępu, przy czym z łącza zdalnego może korzystać wyłącznie osoba, do której przesyła się link, na takich samych warunkach jak w przypadku osoby uzyskującej wgląd do akt.

Podczas wideokonferencji konieczne jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania połączenia technicznego. W tym celu sąd zazwyczaj organizuje połączenie testowe z dużym (zazwyczaj kilkudniowym) wyprzedzeniem przed planowaną rozprawą. Jeżeli podczas rozprawy wystąpią jednak jakiegokolwiek problemy związane z połączeniem, uczestnik lub inna osoba uczestnicząca w czynności procesowej może podważyć jakość nagrania dźwiękowego lub filmowego.

Na potrzeby przeprowadzania rozpraw sądowych w drodze wideokonferencji sądy korzystają głównie z rozwiązań takich jak Cisco Webex i Real Desktop Presence, przeznaczonych dla komputerów stacjonarnych. Jeżeli chodzi o sprzęt, wykorzystuje się przede wszystkim zestawy (systemy) wideokonferencyjne zaprojektowane specjalnie do obsługi wideokonferencji. Są to takie rozwiązania sprzętowe jak Polycom RealPresence Group 310, 510 i 700, Cisco RoomBar, RoomKit, RoomKit+ oraz DeskPro.

3. Prawo krajowe dotyczące korzystania z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach karnych

a) Korzystanie z wideokonferencji do przeprowadzania przesłuchań uregulowano szeregiem przepisów ustawy nr 141/1961 o postępowaniu karnym („kpk”), w szczególności § 52a i 111a.

W § 52a określono trzy grupy podstaw do korzystania z wideokonferencji, a mianowicie ochronę praw osób (w tym przypadku ustawa wymienia takie kwestie jak wiek i stan zdrowia), względy bezpieczeństwa (np. obawy o bezpieczeństwo świadków) oraz inne istotne względy, takie jak opłacalność i przyspieszenie postępowania karnego. Ponadto, aby można było skorzystać z wideokonferencji, musi ona być zgodna z charakterem czynności procesowej i technicznie wykonalna.

W § 111a kpk określono bardziej szczegółowe przepisy regulujące przesłuchiwanie oskarżonych lub innych osób w drodze wideokonferencji. W ust. 2 tego paragrafu określono sposób weryfikacji tożsamości przesłuchiwanej osoby (szczegółowe informacje poniżej), natomiast w ust. 3 określono procedurę, jaką należy stosować w przypadku weryfikacji tożsamości świadka anonimowego. Zgodnie z § 111a ust. 4 kpk przed rozpoczęciem przesłuchania w drodze wideokonferencji osobę przesłuchiwaną należy poinformować o sposobie przeprowadzenia przesłuchania. Należy również poinformować taką osobę o możliwości zakwestionowania jakości wideokonferencji. Sprzeciw wobec niskiej jakości transmisji wideo lub audio można zgłosić w każdej chwili w trakcie rozprawy. Biorąc pod uwagę, że konieczność ochrony wszystkich praw osoby przesłuchiwanej (w szczególności prawa oskarżonego do obrony) odnosi się w równym stopniu do przesłuchań w drodze wideokonferencji, oczywiste jest, że przesłuchanie należy wstrzymać, jeżeli jakość transmisji jest zła, lub całkowicie zakończyć, jeżeli niska jakość połączenia uniemożliwia sprawną komunikację lub jeżeli na przykład osoby uczestniczące w przesłuchaniu nie widzą siebie nawzajem.

§ 52a

Sprzęt techniczny do transmisji wideo i audio („sprzęt wideokonferencyjny”) można wykorzystywać do przeprowadzania czynności procesowych w postępowaniu karnym, jeżeli jest to niezbędne do ochrony praw osób, w szczególności ze względu na ich wiek lub stan zdrowia, lub gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub inne istotne powody.

§ 111a

1. Jeżeli przesłuchanie oskarżonego odbywa się przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego, obrońca oskarżonego jest informowany o czasie i miejscu wezwania. Jeżeli współoskarżony, świadek lub biegły są przesłuchiwani w ten sposób, obrońca oskarżonego jest informowany przez właściwy organ prowadzący postępowanie karne o czasie i miejscu, z którego przesłuchanie będzie prowadzone.

2. Jeżeli przesłuchanie danej osoby odbywa się przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego, tożsamość tej osoby

weryfikuje urzędnik sądu, prokuratury lub policji upoważniony do tego przez osobę prowadzącą przesłuchanie. Osobą weryfikującą tożsamość w miejscu, w którym znajduje się przesłuchiwana osoba, może być urzędnik sądu, prokuratury, zakładu karnego lub policji za zgodą osoby prowadzącej przesłuchanie, pod warunkiem że został do tego upoważniony przez sędziego przewodniczącego, prokuratora kierującego jednostką organizacyjną prokuratury, dyrektora zakładu karnego lub komendanta policji. Urzędnik ten musi być obecny przez cały czas trwania przesłuchania w miejscu, w którym znajduje się przesłuchiwana osoba.

3. Tożsamość świadka, którego tożsamość jest tajna i którego przesłuchanie prowadzone jest przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego, weryfikuje w postępowaniu sądowym sędzia przewodniczący lub urzędnik sądu odpowiedzialny za zapewnienie ochrony informacji niejawnych, wyznaczony przez sędziego przewodniczącego, a w postępowaniu przygotowawczym — urzędnik prokuratury lub policji odpowiedzialny za ochronę informacji niejawnych, wyznaczony przez prokuratora kierującego jednostką organizacyjną prokuratury lub komendanta policji. Urzędnik ten musi być obecny przez cały czas trwania przesłuchania w miejscu, w którym znajduje się świadek, którego tożsamość jest tajna.

4. Organ prowadzący postępowanie karne, który prowadzi przesłuchanie, informuje przesłuchiwaną osobę przed rozpoczęciem przesłuchania prowadzonego przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego o sposobie przeprowadzenia przesłuchania.

5. Przesłuchiwana osoba może w dowolnym momencie przesłuchania prowadzonego przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego wyrazić sprzeciw związany z jakością transmisji wideo lub audio.

b) Zgodnie z prawem czeskim zgoda na przeprowadzenie przesłuchania z wykorzystaniem wideokonferencji nie jest warunkiem jej przeprowadzenia; obowiązujące przepisy to tylko ogólne przepisy regulujące przesłuchania.

c) Ministerstwo Sprawiedliwości już w latach 2014–2016 zainstalowało prawie 170 urządzeń wideokonferencyjnych nie tylko w sądach wszystkich szczebli, ale również w prokuraturach czy zakładach karnych, w ramach projektu „Wprowadzenie wideokonferencji w sektorze wymiaru sprawiedliwości”, zapewniając tym samym odpowiednią infrastrukturę wideokonferencyjną.

d) Zgodnie z § 33 ust. 1 kpk prawa oskarżonego obejmują prawo wyboru obrońcy i konsultowania się z nim podczas czynności procesowych dokonywanych przez organ prowadzący postępowanie karne. Podczas przesłuchania oskarżony nie może jednak konsultować się z obrońcą co do treści odpowiedzi na zadane pytanie. Oskarżony może złożyć wniosek o przesłuchanie w obecności obrońcy oraz o udział obrońcy w innych czynnościach procesowych na etapie postępowania przygotowawczego. Nawet jeżeli oskarżony przebywa w areszcie lub odbywa karę pozbawienia wolności, może rozmawiać ze swoim obrońcą bez obecności osoby trzeciej.

§ 33 Prawa oskarżonego

1. Oskarżony ma prawo ustosunkować się do wszystkich faktów stanowiących przedmiot oskarżenia oraz do dowodów, ale ma również prawo do odmowy składania wyjaśnień. Oskarżony może składać oświadczenia i przedstawiać dowody na swoją obronę, składać wnioski oraz wnosić środki odwoławcze. Ma prawo wyboru obrońcy i konsultowania się z nim podczas czynności procesowych wykonywanych przez organ prowadzący postępowanie karne. Podczas przesłuchania oskarżony nie może jednak konsultować się z obrońcą co do treści odpowiedzi na zadane pytanie. Może zwrócić się o przesłuchanie w obecności swojego obrońcy oraz o udział obrońcy w innych czynnościach procesowych na etapie postępowania przygotowawczego (§ 165 kpk). Jeżeli oskarżony przebywa w areszcie lub odbywa karę pozbawienia wolności, może rozmawiać ze swoim obrońcą bez obecności osób trzecich. Powyższe prawa przysługują oskarżonemu nawet jeżeli jest on pozbawiony zdolności do czynności prawnych lub jego zdolność do czynności prawnych jest ograniczona.

(...)

Osobę, której dotyczy postępowanie, może reprezentować w postępowaniu przez pełnomocnik (§ 50 i § 51 kpk), który może być adwokatem.

Poufność komunikacji między adwokatem a jego klientem jest zasadą ogólną mającą zastosowanie również w przypadku przesłuchań z wykorzystaniem wideokonferencji. Zgodnie z § 21 ust. 1 ustawy nr 85/1996 o adwokaturze adwokat ma obowiązek zachowania poufności wszystkich faktów, o których dowiedział się w

związku ze świadczeniem usług prawnych. Zobowiązanie adwokata do poufności jest niezbędną podstawą opartej na zaufaniu relacji między nim a klientem.

Projekt nowelizacji ustawy o adwokaturze (dokument Izby Deputowanych nr 623) jest obecnie przedmiotem procesu legislacyjnego (a konkretnie oczekuje na drugie czytanie w Izbie Deputowanych parlamentu Republiki Czeskiej). Znowelizowana ustawa wzmocni między innymi ochronę poufności między klientem a adwokatem. W tym celu do ustawy o adwokaturze dodany zostanie nowy § 3a w następującym brzmieniu:

1. Informacje stanowiące treść komunikacji adwokata, aplikanta i innych osób, o których mowa w § 21 ust. 9 lit. a) z klientem w ramach wykonywania zawodu adwokata są poufne, jeżeli taka poufność leży w interesie klienta. Informacje uzyskane lub wygenerowane w toku lub w bezpośrednim kontekście wykonywania zawodu adwokata są również poufne w zakresie, w jakim umożliwiają uzyskanie informacji o treści komunikacji, o której mowa w zdaniu pierwszym, lub o świadczonych usługach prawnych, jeżeli taka poufność leży w interesie klienta.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, będące w posiadaniu osób niebędących adwokatami, aplikantami ani innymi osobami, o których mowa w § 21 ust. 9 lit. a), muszą być wyraźnie oznaczone jako informacje poufne chronione na mocy niniejszej ustawy.

3. Osoba, która uzyskała informacje, o których mowa w ust. 1, nie może ich wykorzystywać niezgodnie z ich przeznaczeniem ani ujawniać innej osobie bez podstawy prawnej lub bez zgody osoby, na rzecz której świadczone były usługi prawne.

e) Informacje o tym, w jaki sposób osoby posiadające odpowiedzialność rodzicielską lub inne właściwe osoby dorosłe są informowane o przesłuchaniu dziecka za pośrednictwem wideokonferencji lub innej technologii zdalnej komunikacji – jak uwzględnią się najlepszy interes dziecka?

Zgodnie z § 60 ustawy nr 218/200 o odpowiedzialności karnej nieletnich i systemie sądownictwa w odniesieniu do nieletnich oraz o nowelizacji określonych ustaw („ustawa o wymiarze sprawiedliwości dla nieletnich”) przedstawiciel ustawowy lub opiekun nieletniego, właściwy organ ds. ochrony społecznej i prawnej dzieci oraz Służby Probacyjne i Mediacyjne należy bez zbędnej zwłoki powiadomić o wszczęciu postępowania karnego przeciwko nieletniemu. Zgodnie z § 43 ust. 1 ustawy o wymiarze sprawiedliwości dla nieletnich przedstawiciel ustawowy lub opiekun nieletniego jest również uprawniony do reprezentowania nieletniego, a w szczególności do wyboru obrońcy nieletniego i składania propozycji, wniosków i środków odwoławczych w imieniu nieletniego. Przedstawiciel ustawowy jest również uprawniony do udziału we wszelkich czynnościach procesowych, w których nieletni może uczestniczyć na mocy ustawy, a zatem również w przesłuchaniach prowadzonych w drodze wideokonferencji.

Mówiąc wprost, mechanizmy cywilnoprawne gwarantują, że osoba posiadająca odpowiedzialność rodzicielską nie może co do zasady być osobą, której powiadomienie o przesłuchaniu dziecka nie leżałoby w najlepszym interesie dziecka. Jeżeli rodzice nie wykonują należycie władzy rodzicielskiej, nadużyli władzy rodzicielskiej lub poważnie zaniedbali sprawowanie władzy rodzicielskiej, ich władza rodzicielska zostanie ograniczona lub odebrana przez sąd. W takim przypadku rodzice nie są osobami posiadającymi odpowiedzialność rodzicielską. Odpowiedzialność tę przejmuje inna odpowiednia osoba dorosła (opiekun), która jest również przedstawicielem ustawowym dziecka i jako taka posiada prawa, o których mowa w § 43 ustawy o wymiarze sprawiedliwości dla nieletnich, lub, zamiast przedstawiciela ustawowego, odpowiednie prawa przysługują kuratorowi procesowemu, który jest inną odpowiednią osobą dorosłą (ale nie jest on przedstawicielem ustawowym, w związku z czym jest wymieniony oddzielnie w § 43 ust. 1 ustawy o wymiarze sprawiedliwości dla nieletnich).

§ 43 ust. 2 zapewnia, że w wyjątkowych przypadkach, gdy żadna z odpowiednich osób dorosłych, o których mowa w ust. 1, nie jest w stanie wykonywać przedmiotowych praw w danej sytuacji (np. z powodu konfliktu interesów), do wykonywania tych praw wyznacza się specjalnego opiekuna doraźnego, który jest zazwyczaj osobą proponowaną przez samego nieletniego.

§ 43 Przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy osoby nieletniej

1. Przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy nieletniego jest uprawniony do reprezentowania nieletniego, a w szczególności do wyboru obrońcy nieletniego i składania wniosków i środków odwoławczych w imieniu nieletniego; przedstawiciel ustawowy jest również uprawniony do udziału we wszelkich czynnościach procesowych, w których nieletni może uczestniczyć na mocy ustawy. W celu działania na korzyść nieletniego

przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy może również korzystać z tych praw wbrew woli nieletniego. Przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy nieletniego ma również prawo do zadawania pytań przesłuchiwanej osobie, wglądu do akt – z wyjątkiem protokołu głosowania i danych osobowych świadka zgodnie z § 55 ust. 2 kpk – sporządzania z nich wyciągów i notatek oraz sporządzania kopii akt lub ich części na własny koszt. Organy prowadzące postępowanie karne, o których mowa w tej ustawie, są zobowiązane do poinstruowania przedstawiciela ustawowego lub kuratora procesowego o prawach nieletniego bez zbędnej zwłoki; jeżeli powody ustanowienia kuratora procesowego zgodnie z ust. 2 wygasają, przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy nieletniego jest informowany o prawach nieletniego, które można wykonywać na toczącym się etapie postępowania.

2. W przypadkach, w których istnieje ryzyko opóźnienia, a przedstawiciel ustawowy lub kurator procesowy nieletniego nie może wykonywać swoich praw, o których mowa w ust. 1, lub gdy nie wyznaczono kuratora procesowego pomimo istnienia podstaw do jego wyznaczenia, sędzia przewodniczący, a w postępowaniu przygotowawczym – prokurator, wyznacza kuratora procesowego dla nieletniego do wykonywania tych praw. Sędzia przewodniczący lub, w postępowaniu przygotowawczym, prokurator wyznacza na kuratora procesowego osobę zasugerowaną przez nieletniego. Jeżeli nieletni nie zasugeruje żadnej osoby lub zasugeruje osobę, co do której istnieją uzasadnione obawy, że nie będzie należycie chronić interesów nieletniego, sędzia przewodniczący lub, w postępowaniu przygotowawczym, prokurator wyznacza inną odpowiednią osobę, taką jak osoba bliska, pracownik organu ochrony społecznej i prawnej dzieci lub inna osoba mająca doświadczenie w wychowywaniu dzieci, lub adwokat. Osobę, która nie jest adwokatem, można wyznaczyć na kuratora procesowego wyłącznie za jej zgodą. Decyzję o wyznaczeniu kuratora procesowego przekazuje się wyznaczonej osobie, a jeżeli nie jest to wykluczone ze względu na charakter sprawy – również nieletniemu. Od decyzji o wyznaczeniu kuratora procesowego przysługuje zażalenie.

§ 60 Wszczęcie postępowania karnego

Przedstawiciela ustawowego lub kuratora procesowego nieletniego, właściwy organ ds. ochrony społecznej i prawnej dzieci oraz Służby Probacyjne i Mediacyjne również powiadamia się bez zbędnej zwłoki o wszczęciu postępowania karnego przeciwko nieletniemu.

f) Zgodnie z § 55a ust. 1 kpk rejestrowanie obrazu i dźwięku jest obowiązkowe, jeżeli do przeprowadzenia czynności procesowej w postępowaniu karnym wykorzystuje się sprzęt wideokonferencyjny. Fakt, że poza pisemnym protokołem dokonano rejestracji dźwięku lub obrazu z czynności procesowej, należy odnotować w pisemnym protokole tej czynności, wskazując, oprócz czasu, miejsca i sposobu wykonania czynności, zastosowane środki (co zarejestrowano oraz jakich urządzeń rejestrujących i nośnika użyto do wykonania nagrania).

Zgodnie z § 55a ust. 2 kpk do akt należy dołączyć nośnik techniczny zapisu lub należy wskazać w aktach miejsce przechowywania nośnika. Nośnik ten należy zidentyfikować za pomocą numeru referencyjnego w aktach, nazwiska osoby przesłuchiwanej, godziny przesłuchania i wszelkich innych niezbędnych danych oraz dołączyć do akt lub przechowywać w bezpiecznym miejscu wskazanym w aktach.

Ponieważ nośniki te służą do dokumentowania przebiegu czynności procesowej, nie powinno się ich w żaden sposób modyfikować, np. poprzez dokonywanie skrótów, cięć lub uzupełnień tekstem towarzyszącym, ponieważ może to zmniejszyć ich moc dowodową i stanowić podstawę do późniejszych sprzeciwów stron.

Należy zauważyć, że Ministerstwo Sprawiedliwości zajmuje się obecnie uwagami na temat nowelizacji przepisów prawa karnego, które będą miały wpływ między innymi na przepisy § 55a kpk w celu uelastycznienia korzystania z wideokonferencji w postępowaniu karnym, w tym z uwzględnieniem postępu technologicznego w tej dziedzinie. Poprawka ta powinna zostać przedstawiona rządowi w najbliższych tygodniach.

§ 55a

Korzystanie ze specjalnych środków nagrywania postępowań

1. Jeżeli to konieczne przebieg czynności procesowej można również rejestrować w formie zapisu stenograficznego, który następnie dołącza się wraz ze zwykłą transkrypcją do nagrania, poprzez rejestrację dźwięku lub obrazu, lub w inny odpowiedni sposób. Jeżeli w toku wykonywania czynności procesowej wykorzystuje się sprzęt wideokonferencyjny, we wszystkich przypadkach dokonuje się rejestracji dźwięku i

obrazu.

2. W przypadku gdy poza pisemnym protokołem dokonuje się rejestracji dźwięku lub obrazu z czynności procesowej, należy to odnotować w pisemnym protokole tej czynności, wskazując, oprócz czasu, miejsca i sposobu wykonania czynności, zastosowane środki. Do akt dołącza się nośnik techniczny zapisu lub wskazuje się w aktach miejsce przechowywania nośnika.

g) Osoba przesłuchiwana ma prawo do wyrażenia sprzeciwu związanego z jakością nagrań wideo i audio w dowolnym momencie rozprawy prowadzonej w drodze wideokonferencji. Sprzeciw może prowadzić na przykład do wstrzymania rozprawy aż do zapewnienia poprawy jakości nagrań lub do zakończenia rozprawy. We wszystkich przypadkach wszelkie sprzeciwy są odnotowywane w protokole czynności procesowej.

W postępowaniu przygotowawczym można złożyć wniosek zgodnie z § 157a kpk o przeprowadzenie kontroli działań organu policji (tj. jeżeli organ policji nie działał zgodnie z prawem, można podważyć słuszność tych działań).

Wyrok można zaskarżyć w drodze apelacji przewidzianej w § 245 i nast. kpk, w której uprawniony (który jest również, w odpowiednim zakresie, oskarżonym i uczestnikiem) może również zaskarżyć naruszenie przepisów dotyczących postępowania poprzedzającego wydanie wyroku, jeżeli naruszenie to mogło być przyczyną błędów lub braków w sentencji wyroku. Jeżeli wydanie wyroku poprzedzały istotne uchybienia proceduralne, a w szczególności naruszenie przepisów dotyczących prawa do obrony, co mogło mieć wpływ na prawidłowość i zgodność z prawem części przedmiotowego wyroku, sąd apelacyjny uchyla wyrok.

Każda decyzja organu policji oraz orzeczenia sądu pierwszej instancji i decyzje prokuratora można zaskarżyć w drodze zażalenia w zakresie dopuszczalnym przez prawo. Orzeczenie można również zaskarżyć ze względu na naruszenie przepisów dotyczących postępowania poprzedzającego wydanie orzeczenia, jeżeli takie naruszenie mogło być przyczyną błędów w sentencji wyroku. Zażalenie może również złożyć osoba, której bezpośrednio dotyczy orzeczenie, tj. w stosownych przypadkach również oskarżony lub uczestnik.

h) Na potrzeby wideokonferencji wykorzystuje się dwie platformy, a mianowicie Polycom i Webex, które są stosowane od początku 2024 r.

i) Jeżeli osoba, która ma zostać przesłuchana, nie przebywa w areszcie ani nie odbywa kary pozbawienia wolności, musi stawić się przed wcześniej uzgodnionym organem prowadzącym postępowanie karne (np. przed sądem lub komisariatem policji w miejscu zamieszkania), który organizuje połączenie wideokonferencyjne z organem prowadzącym przesłuchanie pod względem technicznym.

Organ prowadzący postępowanie karne ma obowiązek poinformować adwokata o miejscu i czasie przesłuchania, ale powiadomienie o miejscu przesłuchania różni się w zależności od statusu procesowego przesłuchiwanej osoby. Jeżeli oskarżony ma zostać przesłuchany w drodze wideokonferencji, obrońcę informuje się o miejscu, do którego oskarżony został wezwany. Z drugiej strony w przypadku, gdy czynnością procesową jest przesłuchanie w drodze wideokonferencji współoskarżonego, który nie jest reprezentowany przez powiadomionego adwokata, lub świadka, lub biegłego, miejsce, z którego przesłuchanie będzie prowadzone przez organ prowadzący postępowanie karne, określa się jako miejsce, w którym odbędzie się przesłuchanie.

j) Tak, aplikacja Beey wykorzystywana jest do załadowania nagrania audio lub wideo, a następnie przekształcenia go w tekst. Do aplikacji mają dostęp sądy, prokuratury i zakłady karne.

k) Weryfikacja tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana, uregulowano w § 111a ust. 2 kpk (pełne brzmienie tego przepisu znajduje się powyżej). Przepis ten ma zastosowanie do przesłuchania osoby mającej status oskarżonego (podejrzanego, oskarżonego lub skazanego), a także innych osób, w tym uczestników. Jeżeli przesłuchanie danej osoby odbywa się przy pomocy sprzętu wideokonferencyjnego, tożsamość tej osoby weryfikuje urzędnik sądu, prokuratury lub policji powołany do tego przez osobę prowadzącą przesłuchanie, w zależności od tego, który organ prowadzący postępowanie karne prowadzi przesłuchanie. Zgodnie z drugim zdaniem tego ustępu sędzia przewodniczący, prokurator kierujący jednostką organizacyjną prokuratury, dyrektor zakładu karnego lub komendant policji mogą, za zgodą osoby prowadzącej przesłuchanie, wyznaczyć urzędnika sądu, prokuratury, zakładu karnego lub organu policji w miejscu, w którym znajduje się osoba mająca zostać przesłuchana, jako osobę weryfikującą tożsamość przesłuchiwanego. Wyznaczony urzędnik musi być obecny przez cały czas trwania przesłuchania w miejscu, w którym znajduje się przesłuchiwana osoba.

l) Jak wskazano powyżej, zgodnie z § 33 ust. 1 kpk oskarżony ma prawo wystąpić o przesłuchanie go w obecności obrońcy oraz o udział obrońcy w innych czynnościach procesowych. Po tym, jak przesłuchiwana osoba zakończy składanie nieprzerwanego zeznania, organ prowadzący postępowanie karne, a następnie inne osoby mogą zadawać przesłuchiwanej osobie pytania w celu wyeliminowania ewentualnych sprzeczności w jej oświadczeniu, dalszego wyjaśnienia przedstawionych przez tę osobę faktów lub uzupełnienia informacji, o których przesłuchiwana osoba nie wspomiała w swoim zeznaniu lub wyjaśnieniu (§ 92 ust. 3 i § 101 ust. 3 kpk). W przypadku przesłuchiwania osoby poniżej 18. roku życia pytania można zadawać wyłącznie za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie karne. Adwokat ani inne osoby uczestniczące w przesłuchaniu nie mogą bezpośrednio zadawać pytań osobie niepełnoletniej.

§ 92

1. Przesłuchanie oskarżonego prowadzone jest w taki sposób, aby w miarę możliwości uzyskać pełny i jasny obraz faktów istotnych dla postępowania karnego. Oskarżony nie jest w żaden sposób zmuszany do składania zeznań lub przyznania się do winy. Podczas przesłuchania oskarżony podlega ochronie.
2. Podczas przesłuchania oskarżonego należy zapytać o sytuację osobistą, rodzinną i finansową oraz o inne okoliczności w celu ustalenia faktów w zakresie niezbędnym do określenia rodzaju i zakresu kary w przypadku orzeczenia skazującego wobec oskarżonego. Ponadto konieczne jest zapytanie oskarżonego o ewentualne wcześniejsze wyroki i inne postępowania karne przeciwko niemu.
3. Oskarżony musi mieć możliwość szczegółowego ustosunkowania się do oskarżenia, w szczególności poprzez spójne przedstawienie faktów stanowiących podstawę oskarżenia, wskazanie wszelkich okoliczności łagodzących lub przeczących oskarżeniu oraz przedstawienie stosownych dowodów.
4. Oskarżony może zostać wezwany do uzupełnienia wyjaśnień lub wyeliminowania ewentualnych braków, niejasności lub sprzeczności w wyjaśnieniach. Pytania zadaje się w jasny i łatwo zrozumiały sposób, bez jakichkolwiek wprowadzających w błąd lub nieprawdziwych twierdzeń; pytania same w sobie nie mogą wskazywać sposobu, w jaki należy na nie odpowiedzieć.

§ 101

1. Przed przesłuchaniem świadka należy zawsze ustalić jego tożsamość i jego związek z oskarżonym, poinformować go o prawie do odmowy złożenia zeznań oraz w razie potrzeby o obowiązku odmowy zeznań lub możliwości wszczęcia postępowania na podstawie § 55 ust. 2, a także o obowiązku zeznania całej prawdy bez zatajenia żadnych faktów. Świadka informuje się również o znaczeniu zeznań z punktu widzenia interesu publicznego oraz o karnych konsekwencjach fałszywych zeznań. Jeżeli w charakterze świadka przesłuchuje się osobę poniżej 15. roku życia, otrzymuje ona instrukcje dostosowane do jej wieku.
2. Na początku przesłuchania świadek jest pytany o związek ze sprawą i stronami oraz w razie potrzeby o wszelkie inne okoliczności istotne dla ustalenia jego wiarygodności. Przesłuchanie świadka prowadzone jest w taki sposób, aby w miarę możliwości uzyskać pełny i jasny obraz faktów istotnych dla postępowania karnego z punktu widzenia świadka. Świadek ma możliwość złożenia nieprzerwanego zeznania na temat wszystkiego, co wie o sprawie, oraz na temat źródła, z którego dowiedział się o okolicznościach przez niego wskazanych. Podczas przesłuchania świadek podlega ochronie, w szczególności w odniesieniu do jego danych osobowych i życia prywatnego.
3. Świadek może zostać wezwany do uzupełnienia zeznań lub wyeliminowania ewentualnych braków, niejasności lub sprzeczności w zeznaniach. Pytania dotyczące życia prywatnego przesłuchiwanego świadka, w szczególności w przypadku osoby pokrzywdzonej wskutek przestępstwa, można zadawać tylko wtedy, gdy konieczne jest wyjaśnienie faktów istotnych dla postępowania karnego i gdy takie pytania są zadawane ze szczególną wrażliwością i w sposób możliwie najbardziej wyczerpujący, aby przesłuchania nie trzeba było powtarzać; pytania formułuje się w sposób odpowiedni do wieku, doświadczeń osobistych i kondycji psychicznej świadka, przy zachowaniu należytej rozważności. Nie wolno zadawać świadkowi pytań zawierających wprowadzające w błąd lub nieprawdziwe twierdzenia lub odnoszących się do kwestii, które można ustalić wyłącznie na podstawie jego zeznania.
4. Jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia autentyczności pisma odręcznego, świadka można poprosić o napisanie określonej niezbędnej liczby słów.

m) Kpk nie zawiera szczegółowych przepisów dotyczących tłumaczenia ustnego podczas wideokonferencji, w związku z czym zastosowanie mają ogólne zasady dotyczące tłumaczenia ustnego zawarte w § 2 ust. 14 i § 28 kpk. Zgodnie z § 2 ust. 14 kpk każdy, kto deklaruje brak znajomości języka czeskiego, ma prawo posługiwać się przed organami prowadzącymi postępowanie karne swoim językiem ojczystym lub językiem, którego znajomość deklaruje. Takie oświadczenie oskarżonego stanowi podstawę do powołania tłumacza ustnego na podstawie § 28 ust. 1 zdanie pierwsze kpk.

§ 2 ust. 14

(...)

14. Organy prowadzące postępowanie karne prowadzą postępowanie i sporządzają swoje orzeczenia w języku czeskim. Każda osoba, która deklaruje brak znajomości języka czeskiego, ma prawo posługiwać się przed organami prowadzącymi postępowanie karne swoim językiem ojczystym lub językiem, którego znajomość deklaruje.

(...)

§ 28

1. Jeżeli konieczne jest tłumaczenie ustne treści dokumentu, zeznania lub innej czynności procesowej lub jeżeli oskarżony korzysta z prawa, o którym mowa w § 2 ust. 14, powołuje się tłumacza ustnego; to samo dotyczy powołania tłumacza ustnego dla osoby, z którą nie można się porozumiewać w inny sposób niż za pośrednictwem jednego z systemów komunikacji dla osób głuchych i głuchoniewidomych. Tłumacz ustny nie może być jednocześnie protokolantem sądowym. Jeżeli oskarżony nie wskaże języka, którym włada, lub jeżeli wskaże język lub dialekt, który nie jest językiem jego grupy etnicznej ani językiem urzędowym państwa, którego jest obywatelem, a na liście tłumaczy ustnych nie ma żadnej osoby przypisanej do tego języka lub dialektu, organ prowadzący postępowanie karne powołuje tłumacza języka grupy etnicznej reprezentowanej przez oskarżonego lub języka urzędowego państwa, którego oskarżony jest obywatelem. W przypadku bezpaństwowca oznacza to kraj stałego pobytu lub kraj pochodzenia.

(...)

n) W jaki sposób zapobiega się nieuprawnionemu dostępowi nieznanym podmiotów do danych wrażliwych lub przepływów danych?

Trwające wideokonferencje są zabezpieczone poprzez pełne szyfrowanie transmisji (każde urządzenie posiada niepowtarzalny certyfikat wygenerowany bezpośrednio dla niego) i stosuje się metodę szyfrowania Lets (certyfikaty sprzętu zmieniają się co 60 dni). Wideokonferencje WebRTC – z wykorzystaniem klienta w komputerze, przeglądarce lub urządzeniu mobilnym – są zabezpieczone hasłem w momencie utworzenia spotkania. Istnieje również możliwość organizowania sesji lokalnych (w domenie lokalnej), do których nie może dołączyć nikt poza zaproszonymi osobami lub urzędnikami wymiaru sprawiedliwości. Są także na przykład pokoje wideokonferencyjne zabezpieczone hasłem, które jest unikalne dla każdego pokoju.

Bezpieczeństwo samego nagrania zapewnia się poprzez aktywny katalog grup i uprawnień, dzięki któremu dostęp do akt jest przyznawany wyłącznie użytkownikom posiadającym odpowiednie uprawnienia, bez których dostęp do pliku z nagraniem nie jest możliwy.

4. Opłaty w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

I. Pobieranie opłat w postępowaniach przed sądami czeskimi

Opłaty sądowe w postępowaniach przed sądami czeskimi reguluje ustawa nr 549/1991 o opłatach sądowych, z późniejszymi zmianami. Opłaty można pobierać wyłącznie w związku z postępowaniem lub z czynnościami administracyjnymi wymienionymi w załączniku do tej ustawy zatytułowanym „Wykaz opłat”.

Opłatę należy uiścić w chwili złożenia wniosku o wszczęcie odpowiedniego postępowania. Jeżeli uczestnik nie ma pewności co do wysokości opłaty sądowej i z tego powodu nie uiści opłaty w chwili złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, sąd jest zobowiązany wezwać uczestnika do uiszczenia opłaty. W pisemnym wezwaniu sąd

informuje uczestnika o numerze rachunku, na który należy uiścić opłatę, oraz o jej wysokości, wyznaczając termin co najmniej 15 dni. Jeżeli opłata sądowa nadal nie zostanie uiszczona w wyznaczonym dodatkowym terminie, sąd umarza postępowanie.

W wykazie opłat rozróżnia się opłaty proceduralne i opłaty za poszczególne czynności. Wysokość opłat jest określona w koronach czeskich. Jeżeli podstawa opłaty jest wyrażona w walucie obcej, opłatę procentową oblicza się według podstawy opłaty przeliczonej na walutę czeską według kursu opublikowanego przez Narodowy Bank Czech obowiązującego w pierwszym dniu miesiąca kalendarzowego, w którym opłata jest należna lub w którym sąd wydaje decyzję o obowiązku uiszczenia opłaty. Do przeliczenia walut, których kurs nie jest publikowany przez Narodowy Bank Czech, stosuje się kurs USD dla tej waluty publikowany przez bank centralny lub bank o równoważnym statusie w kraju, w którym przeliczona waluta jest używana. Płatnik opłaty musi udowodnić ważność stosowanego kursu waluty, przekazując sądowi dokument uzyskany za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

II. Wysokość opłat sądowych

a) Opłaty proceduralne

Jeżeli chodzi o opłaty proceduralne, podstawowym punktem wyjścia jest obliczenie opłaty sądowej na podstawie kwoty pieniężnej roszczenia, co dotyczy także przypadków postępowań w sprawie drobnych roszczeń i europejskiego nakazu zapłaty. W przypadku kwot do 20 tys. koron opłatę ustala się ryczałtowo (1 tys. koron), od 20 tys. do 40 mln koron opłata wynosi 5 proc. kwoty roszczenia, a w przypadku kwot przekraczających 40 mln koron opłata wynosi 2 mln koron i 1 proc. kwoty powyżej 40 mln koron. Kwoty powyżej 250 mln koron nie są liczone.

Ustawa wprowadza specjalną kategorię opłat mających zastosowanie wyłącznie w przypadku zleceń płatności elektronicznej; w tym przypadku wysokość opłaty sądowej ustala się następująco:

1. do 10 tys. koron włącznie: 400 koron,
2. dla kwot powyżej 10 tys. koron do 20 tys. koron włącznie: 800 koron,
3. dla kwot powyżej 20 tys. koron: 4 proc. kwoty.

W przypadku sporów dotyczących szkód niematerialnych o wartości pieniężnej do 200 tys. koron na opłatę składa się kwota ryczałtowa (2 tys. koron) oraz 1 proc. kwoty roszczenia.

Ponadto w ustawie określono szereg innych przepisów dotyczących spraw, w których spór nie dotyczy płatności pieniężnej – opłaty w takich przypadkach ustala się ryczałtowo. Na przykład w przypadku sporu dotyczącego nieruchomości opłata wynosi 5 tys. koron za każdą nieruchomość i 15 tys. koron za każdy zakład.

W tych sprawach stosuje się również specjalne opłaty sądowe:

- wydanie nakazu tymczasowego – 1 tys. koron,
- w sprawach dotyczących uregulowania małżeńskiej wspólności majątkowej i współwłasności – 2 tys. koron (kwota ta zostaje powiększona o 5 tys. koron za każdą nieruchomość i 15 tys. koron za każdy zakład),
- w sprawach o świadczenia alimentacyjne – 500 koron dla kwot do 50 tys. koron włącznie, a następnie 1 proc. kwoty roszczenia, ale nie więcej niż 15 tys. koron,
- w przypadku wniosku o uznanie zagranicznych orzeczeń w sprawach małżeńskich i ustalenie pochodzenia dziecka – 2 tys. koron,
- w przypadku pozwu w przedmiocie sporu uzupełniającego (w postępowaniu upadłościowym) dotyczącego zapłaty kwoty pieniężnej – opłata sądowa wynosi 1 tys. koron za kwoty do 20 tys. koron włącznie, a następnie 5 proc. kwoty roszczenia,
- w przypadku pozwu w przedmiocie sporu uzupełniającego niedotyczącego zapłaty kwoty pieniężnej:
 1. w sporze dotyczącym autentyczności, kwoty lub priorytetu wniesionego roszczenia – 5 tys. koron,
 2. dla każdej nieruchomości – 5 tys. koron,
 3. dla każdego zakładu lub każdej z jego jednostek organizacyjnych – 15 tys. koron,
 4. w pozostałych przypadkach – 2 tys. koron.

Jest również klauzula rezydualna, która ma zastosowanie w pozostałych przypadkach nieobjętych płatności pieniężnych lub żadnej z wyraźnie wymienionych kategorii. Ta klauzula rezydualna przewiduje opłatę sądową w wysokości 2 tys. koron.

W przypadku postępowania apelacyjnego (zwykłego postępowania apelacyjnego) wysokość opłaty sądowej ustala się w taki sam sposób jak w przypadku postępowania w pierwszej instancji.

W przypadku nadzwyczajnego postępowania apelacyjnego opłatę ustala się ryczałtowo:

1. płatność pieniężna do 100 tys. koron włącznie – 7 tys. koron,
2. dla każdej nieruchomości – 14 tys. koron,
3. dla każdego zakładu lub każdej z jego jednostek organizacyjnych – 28 tys. koron,
4. w pozostałych przypadkach – 14 tys. koron.

b) Opłaty za czynności administracyjne

Opłaty sądowe za czynności administracyjne ustala się ryczałtowo. Na przykład:

- 300 koron za wystawienie zaświadczenia lub potwierdzenia zgodnie z prawem Unii Europejskiej,
- 500 tys. koron za wystawienie korekty lub unieważnienia europejskiego poświadczenia spadkowego,
- 150 koron za wystawienie urzędowego zaświadczenia potwierdzającego fakty znane z akt sądowych,
- 1 tys. koron za sporządzenie pisma procesowego, jeżeli zezwala na to prawo czeskie,
- 70 koron za sporządzenie odpisu decyzji, wpisu do rejestru i uwierzytelnionego wyciągu z rejestrów za stronę lub część strony,
- 20 koron za sporządzenie kopii (fotokopii) dokumentów, wpisu do rejestru, załączników, zapisów, innych części akt i innych urzędzeń wspomagających rejestrowanie będących w posiadaniu sądu, w tym wyciągów z nich, za każdą stronę lub część strony,
- 50 koron za udostępnienie kopii danych elektronicznych zawartych w pliku zapisanym na trwałym nośniku za każdy nośnik,
- 100 koron za transkrypcję nagrania dźwiękowego lub audiowizualnego w formie zapisu za każdą stronę lub część strony.

5. Metody elektronicznego uiszczania opłat

Obecnie jedyną elektroniczną metodą płatności opłat sądowych w Republice Czeskiej jest przelew bankowy. Opłaty uiszcza się przelewem bankowym na rachunek właściwego sądu. Dane bankowe można znaleźć na stronach internetowych poszczególnych sądów, które można znaleźć w portalu internetowym justice.cz/.

6. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu ze zdecentralizowanego systemu informatycznego

Republika Czeska nie przewiduje możliwości wcześniejszego korzystania ze zdecentralizowanego systemu informatycznego przed datą jego zastosowania określoną zgodnie z art. 26 ust. 3 w związku z art. 10 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844.

7. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach cywilnych i handlowych

Republika Czeska nie przewiduje możliwości wcześniejszego korzystania z wideokonferencji w sprawach cywilnych i handlowych przed 1 maja 2025 r. zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844.

8. Powiadomienie o wcześniejszym korzystaniu z wideokonferencji w postępowaniach w sprawach karnych

Republika Czeska nie przewiduje możliwości wcześniejszego korzystania z wideokonferencji w sprawach karnych przed 1 maja 2025 r. zgodnie z art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844.

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.